

SỐ 378

KINH PHƯƠNG ĐẰNG BÁT NÊ HOÀN

*Hán dịch: Đời Tây Tấn, Tam tạng Pháp sư Trúc Pháp Hộ,
người nước Nguyệt Chi.*

QUYỂN THƯỢNG

Phần 1: KHÓC THƯƠNG

Tôi nghe như vậy:

Một thuở, Đức Phật du hành đến nước Câu-di-na-kiệt, ở trong rừng Song-thọ, nơi sinh sống của các lực sĩ. Đức Phật sắp vào Niết-bàn, nói với Hiền giả A-nan:

–Chư Phật xuất hiện ở thế gian, khi vào Nê-hoàn ứng hiện những điềm gì? Như ngày nay ở tại khu rừng này, ông có mộng điềm gì chăng? Ông hãy trả lời câu hỏi của Ta.

Bấy giờ, Hiền giả A-nan dùng kệ đáp lại Đức Phật:

*Nghe điều con mơ
thấy Diêm mộng rất lạ
lòng Nhớ việc thấy đêm
trước*

*Lòng riêng những bàng
hoàng. Mơ cõi Diêm phù ấy
Có cây rất lạ lòng
Trang hoàng bằng
bảy báu Hoa trái thường
sum suê. Che phủ thế giới
Phật*

Dưới bóng cây
mát mẻ Khai phát lòng
hơn hử Diệt trừ bệnh
u phiền. Vươn lên cao
vô cực Đẹp đẽ cũng vô
cùng

Người thấy, mắt
thanh tịnh Người nghe, tai
suốt thông. Cây phát vô
lượng tiếng Tiếng pháp âm
thanh tịnh Đầy đủ “Không -
tịch diệt” Khiến an ổn tất
cả.

Cây ấy phát ánh sáng
Soi khắp cõi
phương Đông Đất nước
của chư Phật Nhiều như
cát sông Hằng. Cũng như
loài côn trùng Mong cứu
ở mười phương Tất cả
nương ánh sáng Yên ổn
khó nghĩ bàn.

Cây tỏa hương
thơm ngát Phẩm vật đủ
trăm món Người nghe
mùi hương ấy Chẳng đoạ
vào đường ác. Địa ngục
và súc sinh Chốn ngã
quỷ đói khổ Nghe được
mùi hương này Mau
chóng sinh xứ lành. Cây
lớn đức như vậy

Thấm nhuần loài
chúng sinh Bồng giữa hai
hàng cây

Bị chôn lấp tất
cả. Lúc này chẳng

*thể kể Vô số ngàn
chúngsinh*

*Khóc thương và
quyến luyến Như mắt mình
bị mù.*

*Chẳng còn nghe
tiếng ấy Cũng chẳng thấy
bóng cây Còn chẳng nghe
hương ấy Như người đói
run rẩy.*

*Sợ sệt dựng tóc
gáy Lo sợ tâm bán
loạn Mơ như vậy
trong đêm*

Nguyễn Thế Tôn giải nói!

Lúc này, Thiên tử trời Tịnh Cư, Đế thích, Phạm vương, Tứ Thiên vương, ma, đạo sư v.v... đều cùng với tám mươi ức chúng đi đến khu rừng rậm, nơi sinh sống của các lực sĩ. Họ đi đến trước chỗ Đức Phật, cúi đầu làm lễ, rồi lui về đứng một bên, đồng thời vì A-nan nói kệ:

*Thế Tôn nay
diệt độ A-nan có biết
chăng?*

*Than ôi! Buồn quyến
luyến! Phật sắp vào Nê-
hoàn!*

*Ngọn hải đăng
lu mờ Phật nay sắp
Niết-bàn! Thế Tôn vào
Niết-bàn*

Chúng con không chỗ nương.

Đến đây, Đức Phật vì các Thiên tử, Đế thích, Phạm vương, Tứ Thiên vương, ma, đạo sư.. nói kệ:

*Các ông chớ lo
buồn Điem mộng
không gì lạ Giữa hàng
cây Song thọ Ta sẽ vào*

Nê-hoàn.

*Cao nhất trong
các cây Kỳ diệu khó
thể lường Ánh sáng
ngát mọi nơi Niết-bàn
tại nơi ấy.*

Thế Tôn như cỏ thụ

*Ở trong đám cây
rừng Chỗ ngủ không
thể biết Như lửa gặp
nước tan.*

*Vạn vật đều vô
thường Pháp sinh
phải có diệt Thế Tôn
rõ sinh tử*

*Vì người mà nói
pháp. A-nan! Hiểu
pháp ấy Chư Phật còn
Nê-hoàn Tỳ-kheo
Tạo-ca-lợi Qua bờ
kia, trí thông. A-nan!
Ông nay đến Sắc bảo
Thích-tu-đàn Tôn giả
A-na-luật Quán suốt
độ vô cùng. A-nan đi
gọi bảo*

*Câu-hi-ca-chiên-
diên Phân-nậu, Văn-
đà-phát Bồ-đề và Ma-
di.*

*Tu-bồ-đề, Diện-
vương Bạc-câu, Thiện-
lai-giác Nan-đà, La-
vân-đình Mã-sư, Độ-
tri-tế.*

*Tất cả các Sa-
môn Đến độ dứt lo*

*sợ Mau đến nghe Ta
dạy*

Hôm nay Ta Nê-hoàn.

Bấy giờ, A-nan dùng kệ đáp Thế Tôn:

*Thân con đã mệt
lắm Như người đói gây
yếu Nghe Đức Phật Nê-
hoàn Sầu thảm chẳng
kèm chế. Thân mình
không còn sức*

*Miệng chẳng muốn
nói năng Ý chí thêm khiếp
nhược*

*Đi đâu, nhìn thế
gian. Chẳng cần khuyên
Tôn giả*

*Đời nay chẳng
nghĩ nhớ Mới đó nay
Niết-bàn Đấng ủng hộ
không còn. Chúng con
từ nay khổ Sao Phật nở
ra đi*

Con nay nghe tin ấy

*Đâu tránh khỏi bàng
hoàng. Ánh sáng lớn thế
gian*

*Tắt lịm sao nhanh
quá Phật vội bỏ chúng
con? Chướng nạn vây
mù mịt. Trưởng lão đến
thỉnh cầu Bày tỏ lòng
đau xót Nguyễn Thế Tôn
ở lại Mọi người được an
vui!*

Đến đây, Đức Phật vì A-nan nói kệ:

*A-nan muôn ức
kiếp Gào khóc rất thảm*

*thiết Tại cung Nan-
đàn-lư*

*Vắng lặng không trời
người. Tuyên cáo các Tỳ-
kheo Từng làm thị giả Ta*

Sau khi Ta Niết-bàn

Không được quá bi thương!

Lúc ấy, Tôn giả A-na-luật ở trên đỉnh núi Tu-di, vì chư Thiên trời Đao-lợi giảng giải pháp ngữ, thấy các Đại Tôn Thần, Diệu Thiên tử ở các cung điện bối rối, bất an. Tôn giả A-na-luật thầm nghĩ: “Các Thiên tử này vì sao xả bỏ niềm vui với các kỹ nữ trời, thái độ thấp thỏm, khi bay, khi chạy, lìa xa quyến thuộc, cõi ấy vắng lặng bỗng nhiên biến mất?”. Bấy giờ, ở tại đỉnh núi Tu-di, Tôn giả từ xa quán thấy đất ở dưới núi Bảo-tích, bèn đứng tại núi Tu-di nói kệ khen ngợi Đức Phật:

*Dẫn đường lợi
chúng sinh Ban cho đời
bình an*

Đức Phật đáng Chánh Giác

Sao còn phải Niết-bàn.

*Than ôi! Thế Tôn như mẹ
hiền Ánh sáng trừ tối của thế
gian Lương y trị lành mọi căn
bệnh Ngày nay Thế Tôn vào Nê-
hoàn.*

*Thấy người tham, sân, ưa
buông lung Giác ngộ ngu si dứt tử
sinh*

*Vì pháp tối thượng độ bản sển
Khiến lìa tham sân, phát đại
nguyện. Bạc Đạo sư của cả trời
người*

*Lau sạch phiền não trao chánh
giới Phật động, sáu cõi đều chấn
động Cùng khắp thế giới đều nghe
tiếng. Như núi đá lớn khi sạt lở*

Âm thanh chấn động, người

*khiếp sợ Cũng vậy Thế Tôn nay Nê-
hoàn*

*Tin ấy đồn xa khắp bốn
phương. Binh ma hung ác biến
muôn hình Khí giới kim cương
sáng ngợp trời Hoặc đội núi lớn,
hoặc mang lửa*

*Uy quang Thế Tôn, chẳng chút
động. Hàng phục tất cả binh tướng
ma Được pháp cam lồ, dứt âu lo*

*Chuyển đại pháp luân, thông
Bốn đế Ngày nay Thế Tôn vào Nê-
hoàn.*

*Phật từng ứng hiện vô số
thân Ba ngàn thế giới như sợi
lông*

*Khiến cho chúng sinh không
thể hại Nay đấng Thế Tôn vào Nê-
hoàn.*

*Cũng lại vì người mà đi
đến Nơi đất lực sĩ từng sinh
sống*

*Năm trăm quyển thuộc vây quanh
Phật Giữa hàng Song thọ nhập Nê-hoàn.*

*Đấng Đạo sư của cả trời
người Thực hành bốn thiền, độ
chúng sinh*

*Tu tập đạo hành, phát
cam lộ Ta lần cuối thấy Phật
Nê-hoàn. Lại qua ba cõi dứt tử
sinh*

*Tu pháp bố thí không hối hận
Phụng trì chánh giới, không
dua nịnh Con lần cuối thấy Phật Nê-
hoàn.*

Ở trong trăm ngàn muôn ức

kiếp Tu hành tinh tấn, không lỗi
 lầm Nhẫn nhục không lường ví
 như đất Con lần cuối thấy Phật
 Nê-hoàn. Chỗ giáng sinh đáng
 đại Đạo sư Cúng dường Thế Tôn
 vô số kiếp Học đạo giải thoát,
 tâm bất thoái Con lần cuối thấy
 Phật Nê-hoàn.

Chỗ giáng sinh đáng Thiên Trung
 Thiên Trí tuệ đệ nhất, thông ba cõi

Mười phương thế giới không ngăn
 ngại Con lần cuối thấy Phật Nê-hoàn.

Đủ mười lực, sánh bằng tất cả

Dũng mãnh, vững vàng như kim
 cương Các pháp thế gian đều khó sánh

Con lần cuối thấy Phật Nê-
 hoàn. Mười lực đủ đầy trang
 nghiêm thân Hào quang rực rỡ
 chiếu khắp thân Toàn thân rực rỡ
 như phủ vàng Con lần cuối thấy
 Phật Nê-hoàn.

Trải qua ức kiếp nay
 chứng đạo Dứt sạch các dục
 không nhiễm ô Cứu người sinh
 tử, diệt các khổ Con lần cuối
 thấy Phật Nê-hoàn. Trải qua vô
 lượng vô số kiếp Mưa đủ các
 màu kết hoa văn

Mưa xuống hương trời thơm
 tỏa ngát Lần cuối con thấy Phật Nê-
 hoàn.

Bước chân của bậc Đại giác ngộ

*Nếu vào thành ấp, hay
thôn xóm Dù là người mù cũng
nhìn thấy Con lần cuối thấy
Phật Nê-hoàn. Khi đấng Nhân
Trung Tôn đến cửa*

*Người bệnh được khỏi, lòng
vui mừng Tất cả yên ổn thoát khổ
đau*

*Lần cuối con thấy Phật
Nê-hoàn. Khi Phật vào thành
giảng nói pháp Mãi được yên
ổn, lòng hân hoan Dứt trừ sầu
khổ, trí tuệ phát*

*Con lần cuối thấy Phật Nê-
hoàn. Thân chẳng biết già, không
lo chết Giải thoát chướng ngại, trí
bình đẳng Làm thái tử người,
không ai hơn*

*Lần cuối con thấy Phật
Nê-hoàn. Vận dụng mười lực
đến Đạo-lợi. Độ mẹ Ma-da
phát đạo tâm Giáo hóa vô
số các chư Thiên Lần cuối
con thấy Phật Nê-hoàn.*

*Cõi Phạm thiên còn nhiều
nghỉ hoặc Phật xé lưới nghỉ, trao
chánh pháp Vua cõi Phạm thiên
đến đánh lễ*

*Lần cuối con thấy Phật Nê-
hoàn. Giặc cướp hung bạo, tội
nghiệp nặng Dùng nước cam lồ
giáo hóa họ*

Cải tà quy chánh nhiều

*vô số Lần cuối con thấy Phật
Nê-hoàn. Điều-đạt sân hận
khởi tâm ác Xua đàn voi say
sát hại Phật*

*Phật ở trong thành điều
phục chúng Lần cuối con thấy
Phật Nê-hoàn.*

*Phật ở chúng hội, Người
thuyết pháp Chấn động thiên địa,
núi rung chuyển Biển dâng sóng
dữ, cá tôm kinh*

Lần cuối con thấy Phật Nê-hoàn.

Khi đó, Tôn giả A-na-luật nói bài kệ này xong, Đức Phật hiện sức oai thần khiến các Tỳ-kheo ở cõi Diêm-phù-đề, trừ quyến thuộc của Trưởng lão Đại Ca-diếp, còn lại đều đến tụ tập đông đủ. Các trời, rồng, thần, Kiền-đạp-hòa, A-tu-luân, Ca-lưu-la, Chân-đà-la, Ma-hầu-lặc v.v... của ba ngàn đại thiên thế giới đều đến phần đất sinh sống của các lực sĩ. Họ đi đến chỗ Đức Phật cúi đầu làm lễ, kêu gào khóc lóc, niệm danh hiệu Phật. Họ nghĩ suy, quyến luyến, đau khổ, tuyệt vọng như khóc thương cha mẹ chết. Từng người, từng người dẫn dắt nhau buồn khóc, quay lại nhìn nhau lệ tuôn trào. Hoặc tay nắm vào nhau, vỗ gối, vỗ đầu, hoặc mở mắt, nhắm mắt, mặt mày tiều tụy, da dẻ nhăn nheo. Hoặc có người đi lùi, gối phải bò trên đất, kêu than thảm thiết, nước mắt đầm đìa, đau buồn than với Đức Phật:

–Đau đớn thay! Than ôi đáng Thế Hùng! Than ôi bậc Đại Y!
Than ôi Ngài Sư Tử! Than ôi đáng Pháp Vương Vua Nhật
Nguyệt! Than ôi bậc Giác Chánh Giác! Than ôi đáng Đại Quang
Minh!

Lời kêu gào như vậy nhiều không lường. Hoặc có người vật vã ngã lăn trên đất, hoặc có kẻ úp mặt vỗ xuống đất. Bấy giờ, A-nan

từ chỗ ngồi đứng dậy, quỳ gối, hai tay chống lên đất, ngược nhìn về Đức Phật mà nói kệ:

*Thấy người khóc
mến thương Trong lòng
thêm đau đón Từng tiếng
khóc bi ai*

*Khiến con thêm
chua xót. Ví như
người khách buồn
Giữa đường gặp giặc
dữ Gặp thấy ánh lửa
lớn Như cỏ sợ đốt
cháy.*

*Nhân thấy lửa
cháy hừng Trong
lòng sinh sợ hãi Khi
tâm ý hoảng hốt*

*Lạy trời cầu
xót thương. Lòng con
cổ dằn nén Sao vượt
nỗi buồn đau? Lại
nhìn thấy dân chúng*

*Đưa hai tay
kêu gào. Chỉ lo
việc đến đi*

*Cầu Phật trụ
một kiếp! Hôm nay
sao nữ nhìn Thế Tôn
vào Nê-hoàn? Con
thường cầu Thế Tôn*

*Thiên Trung Thiên
chẳng thấy Kỳ Hoàn là gò
rỗng*

*Chỉ nhìn thấy
người khác. Nếu đến
Duy-da-ly*

*Bạn hữu hỏi
thăm Phật Đời sống
Vô Thượng Tôn Con
phải làm sao đáp?
Người nhiều vô số
ngàn Khóc lóc lệ ràn
rụa Thích Sư Tử vô
thượng Ngài nay
được yên ổn*

*Mọi người buồn khóc
thương Không ai chẳng nhớ
Phật.*

*Làm sao vào
Đại thành? Mà lìa
xa Đức Phật Đứng
sau ai hầu trông? Sẽ
vì ai mang bát?*

*Vì ai giữ áo
quần? Ai gần
con sách tấn? Ai
sẽ vì con nói?*

*Sao gọi là
nghe, giữ? Ai giải
nghì cho con? A-
nan trí như biển*

*Theo ai nghe
chánh pháp Câu khó
giải thâm diệu? Con
sẽ từ đâu thọ*

Vô lượng pháp vi diệu.

Bấy giờ, Phật bảo A-nan:

www.daitangkinh.org

–Ông hãy bày giường sư tử giữa hai cây này cho Như Lai. Vì sao? Vì Như Lai vào lúc nửa đêm mới vào Nê-hoàn, cùng với bản nguyện là hợp vậy.

Lúc này, A-nan than khóc đứng dậy, bày giường sư tử dưới chỗ hai gốc cây nơi đất các lực sĩ, đầu hướng về phương Bắc. Xong, A-nan nói bài kệ:

*Vì đáng đại
thần thông Bày
giường này lần cuối
Chẳng thể được cùng
tận Lại ở tòa thanh
tịnh.*

*Con sẽ
nương ai đây? Ở
chỗ Song thọ đây
Ánh sáng nay đã
mất Xa lìa đáng
Chí Tôn!*

Đến đây, Tôn giả A-na-luật vì A-nan nói kệ:

*Đức Phật vốn
đã nói Vạn vật đều
vô thường Chẳng
được riêng tự tại
Sao ông còn khóc thương?*

Lúc ấy, A-nan dùng kệ đáp Tôn giả A-na-luật:

*Sao gọi là
đàm luận? Nhân
giả đáp ý tôi Thấy
Phật vào Nê-hoàn
Nhân giả không lo
sao?*

Đến đây, Tôn giả A-na-luật dùng kệ đáp lại:

*Tôi thấy người
xót thương Chấn động
và ưu não Mắt tôi lệ
ngập tràn*

*Dầm dề đau xót
khóc. Tôi cũng thấy
trời, người Dùng thiên
nhãn khóc lóc Tôi
cũng lại như vậy
Buồn kêu thêm đau
khổ.*

*Chẳng do việc
kêu khóc Có thể đạt
điều gì*

*Vậy nên gắng tu
hành Người chớ sầu,
chớ khóc.*